

gök yüzü günlüğü

Neredesin Ay?

Ay, Dünyamızın tek doğal uydusu. Dünya nasıl Güneş'in çevresinde dolanıyorsa, Ay da Dünya'nın çevresinde dolar. Ay, büyük bir gökcismi değil ama bize çok yakın olduğundan bu kadar parlak ve büyük görünür. Bu nedenle gözlerimiz gökyüzünde hep onu arar. Peki Ay'ı neden her zaman gökyüzünde göremeyiz?

İlkdördün haline yaklaşmış Ay.

"Geceleri çıkarsın
Bize ışık saçarsın
Sabah oldu derler
Başka yere kaçarsın."

Bu çocuk şarkısının sözlerinde olduğu gibi çoğumuz Ay'ın yalnızca geceleri görülebileceğini düşünürüz. Ama dikkat ederseniz onu bazen gündüz de görebilirsiniz. Yani Ay, Güneş dışında gündüz kolayca görebileceğimiz tek gökcismidir. Aslında en

parlak gezegen olan Venüs de gündüz görülebilir ama bu çok zordur.

Ay'ı günün yaklaşık yarısında gökyüzünde görebiliriz. Bunun dışındaki zamanlarda ufkun altındadır. Ama Ay her gün aynı saatte doğmaz. Her gün bir önceki günden yaklaşık 50 dakika daha geç doğar. Bu nedenle onu her gün aynı saatte, aynı yerde göremeyiz.

Eğer Ay'ın hangi halde olduğunu bilerseniz ne zaman doğup ne zaman batacağını yaklaşık olarak tahmin edebilirsiniz. Örneğin, Ay 20 Ekim'de sondördün halinde olacak. Bu haldeki Ay yaklaşık gece yarısı civarı (yaz saati uygulamasında bir saat eklemek gerekir) doğudan doğar ve ertesi gün öğle saatlerine kadar gökyüzünde kalır. Yani 20 Ekim'de sabah saatlerinde batıya doğru dönüp gökyüzüne bakarsanız Ay'ı gündüz görebilirsiniz.

Gündüz saatlerinde Ay ve Venüs yakınlaşması

26 Ekim'de Ay yeniay olacak. Bu, Ay'ın göremediğimiz tek halidir. Hatta Güneş'e çok yakın olduğu için yeniayın iki gün öncesinden iki gün sonrasına kadar Ay'ı göremeyiz. Ama yeniaydan birkaç gün sonra Ay'ı güneş battıktan yaklaşık bir saat sonra batı ufkunda hilal şeklinde görebiliriz.

İlkdördün halindeki Ay öğlen civarında doğar. Güneş battığında en yüksek konuma ulaşmış olur. İlkdördün geceyarısı civarında batar.

Ay dolunay halindeyken onu tüm gece görebiliriz. Dolunay akşam güneş batarken

doğar ve güneş sabah doğana kadar gökyüzünde kalır. Dolunayı gündüz göremeyiz, çünkü bu sırada ufkun altındadır. Ay'ı gündüz görmek için en iyi zamanlar ilkdördün ve sondördün hallerinde olduğu günlerdir. Sondördünde öğleden sonra, ilkdördündeyse sabah saatlerinde gökyüzündedir.

Ay'ın halleri yaklaşık 28 günde bir tekrarlanır. Onun gökyüzündeki hareketini, doğma ve batma saatlerini ve hallerini bir süre gözlemledikten sonra onu gökyüzünde ne zaman ve nerede, hangi halde görebileceğinizi kolayca tahmin edebildiğinizi göreceksiniz.

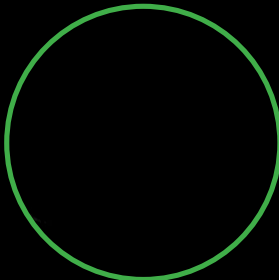
Yazı ve fotoğraflar: Alp Akoğlu

Ay'ın Halleri

20 Ekim Sondördün

26 Ekim Yeniay

2 Kasım İlkdördün

10 Kasım Dolunay

